

Νο Φ093.18/1199 - 1 / 1

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Β' ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Μ. ... ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθ. 43622/98)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

1^η Μαρτίου 2001

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προϋποθέσεις, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Δύναται δε να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή πριν από τη δημοσίευσή της υπό την οριστική μορφή της στην επίσημη συλλογή, η οποία περιέχει επιλογή διαφόρων αποφάσεων του Δικαστηρίου.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ, 01.03.01

[υπογραφή]

ERIK FRIBERGH

Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση Μ. ... κατά της Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2^ο τμήμα), το οποίο συγκροτήθηκε από τμήμα απαρτιζόμενο από τους:

A.B. ΒΑΚΑ, Πρόεδρος,

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

G. ΒΟΝΕΛΛΟ,

V. ΣΤΡΑΖΝΙΚΑ,

P. ΛΟΡΕΝΖΕΝ,

M. ΦΙΣΧΒΑΧ,

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service de Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellenique, Athènes

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Translations Service, Athens

✱

τη διάρκεια της διαδικασίας. Στη συνέχεια, αφού εισέπραξε ένα ποσό ως αποζημίωση απαλλοτρίωσης, η προσφεύγουσα παραπενέθηκε και για το ποσό της εν λόγω αποζημίωσης.

4. Η προσφυγή διαβιβάσθηκε στο Δικαστήριο την 1^η Νοεμβρίου 1998, ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 11 της Σύμβασης (άρθρο 5 § 2 του Πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 11).

5. Η προσφυγή ανετέθη στο 2^ο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του Κανονισμού). Το επιφορτισμένο με την εξέταση της υπόθεσης τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασης) συγκροτήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του Κανονισμού.

6. Με την από 25 Νοεμβρίου 1999 απόφαση, το Δικαστήριο έκανε την προσφυγή δεκτή.

7. Η υπόθεση συζητήθηκε δημόσια στο ακροατήριο του Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο Στρασβούργο, στις 18 Ιανουαρίου 2001 (άρθρο 59 § 2 του Κανονισμού).

Παρέστησαν:

- για την Κυβέρνηση

Ο κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, πληρεξούσιος,

Η κυρία ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σύμβουλος,

- για την προσφεύγουσα

Ο κ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ, Δικηγόρος,

Η κυρία ΚΙΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ, Δικηγόρος,

Ο κ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δικηγόρος.

Το Δικαστήριο άκουσε τις δηλώσεις των Δικηγόρων Αλιβιζάτου και Κιουσοπούλου, και της κυρίας Γρηγορίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

8. Η μητέρα της προσφεύγουσας, I . . . A . . . , ήταν θετή κόρη του Λ . . . B . . . . Ο τελευταίος, ο οποίος απεβίωσε το 1934, ήταν κύριος των 3/4 εξ αδιαιρέτου οικοπέδου συνολικού εμβαδού 942 250 τ.μ., το οποίο ευρίσκεται σε προάστιο των Αθηνών. Το εν λόγω οικοπέδο περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, πευκοδάσος 250 000 τ.μ., το οποίο αποτελεί προ πολλού αντικείμενο εκμετάλλευσης, δέκα λατομεία και δύο ορυχεία εξόρυξης άμμου.

9. Στις 27 Δεκεμβρίου 1923, με απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, και Γεωργίας, το Ελληνικό Δημόσιο προέβη στην απαλλοτρίωση του εν λόγω οικοπέδου υπέρ του Ταμείου Περιθάλψεως Προσφύγων, το οποίο ήταν νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και είχε ιδρυθεί για τις ανάγκες των προσφύγων της Μικράς Ασίας μετά την υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών, η οποία προβλέφθηκε από τη Συνθήκη της Λοζάννης του 1923.

10. Από της επομένης της υπουργικής απόφασης του 1923, άρχισε η κατοχή του απαλλοτριωθέντος οικοπέδου από τις αρμόδιες αρχές, χωρίς να καταβληθεί καμία αποζημίωση στον Λ . . . B . . . . Πράγματι, η απαλλοτρίωση βασιζόταν στην από 14 Φεβρουαρίου 1923 κυβερνητική πράξη, η οποία επέτρεπε την απαλλοτρίωση οικοπέδων και την κατοχή τους πριν ακόμα καταβληθεί αποζημίωση στους ιδιοκτήτες. Η εν λόγω πράξη κυρώθηκε μεταγενέστερα με την από 15 Σεπτεμβρίου 1924 συνταγματική απόφαση, όπως περιέχεται και στο άρθρο 119 του Συντάγματος του 1927.

11. Στις 15 Μαΐου 1928, ο Λ . . . B . . . προσφεύγει στα αρμόδια δικαστήρια ζητώντας να του καταβληθεί η οφειλόμενη από το Δημόσιο αποζημίωση, το οποίο Δημόσιο είχε εν τω μεταξύ διαδεχθεί το Ταμείο Περιθάλψεως Προσφύγων, το οποίο έπαψε να υφίσταται από το 1925. Με την από 31 Αυγούστου 1928 και υπ' αριθ. 184/1928, ο Πρόεδρος Πρωτοδικών Αθηνών όρισε την προσωρινή τιμή μονάδας της αποζημίωσης. Στις 20 Οκτωβρίου 1928, το Ελληνικό Δημόσιο ήγειρε ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή, με την οποία ζητούσε να ορισθεί η οριστική τιμή μονάδας της

αποζημίωσης. Με τις υπ' αριθ. 3117/1929, 9477/1930, 4590/1932 και 1494/1934, το δικαστήριο ανέβαλε την εξέταση της υπόθεσης και διέταξε αποδείξεις, καθώς και πραγματογνωμοσύνη τη επιμελεία του Δημοσίου. Η εν λόγω διαδικασία διήρκεσε πλέον των είκοσι ετών, χωρίς ουδέποτε να καταλήξει σε οριστική απόφαση. Ο Α Β απεβίωσε το 1934.

12. Την 1^η Μαΐου 1963, η Ι Α και η αδελφή της, μητέρα και θεία της προσφεύγουσας αντίστοιχα και μοναδικές κληρονόμοι του Α Β , ήγειραν ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή, με την οποία ζητούσαν εκ νέου να ορισθεί η προσωρινή τιμή μονάδας της αποζημίωσης, βάσει της πραγματικής αξίας του επίδικου οικοπέδου το 1963.

13. Στις 26 Οκτωβρίου 1963, το δικαστήριο όρισε την προσωρινή τιμή μονάδας της αποζημίωσης (απόφαση υπ' αριθ. 1905/1963).

14. Στις 20 Ιανουαρίου 1964, η Ι Α και η αδελφή της ήγειραν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή, με την οποία ζητούσαν να ορισθεί η οριστική τιμή μονάδας της αποζημίωσης.

15. Στις 27 Ιουνίου 1964, το δικαστήριο διέταξε εκ νέου αποδείξεις και πραγματογνωμοσύνη σχετικά με την αξία του επίδικου οικοπέδου (απόφαση υπ' αριθ. 13725/1964).

16. Στις 20 Νοεμβρίου 1976, το δικαστήριο διαπίστωσε ότι δεν είχε πραγματοποιηθεί καμία πραγματογνωμοσύνη. Ανέβαλε, τότε, την εξέταση της υπόθεσης (απόφαση υπ' αριθ. 15640/1976).

17. Στις 8 Ιουλίου 1981, το δικαστήριο, μετά από κλήση των διαδίκων, διέταξε συμπληρωματική πραγματογνωμοσύνη (απόφαση υπ' αριθ. 12474/1981).

18. Στις 17 Ιουνίου 1983, το δικαστήριο όρισε την οριστική τιμή μονάδας της αποζημίωσης (απόφαση υπ' αριθ. 9283/1983).

19. Στις 5 Μαρτίου 1984, η Ι Α και οι κληρονόμοι της αδελφής της, η οποία είχε εν τω μεταξύ αποβιώσει, άσκησαν έφεση κατά της απόφασης του πρωτοδικείου. Στις 18 Δεκεμβρίου 1984, και το Δημόσιο

άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης. Η δικάσιμος ανεβλήθη πλειστάκις. Οι δύο εφέσεις εκδικάσθηκαν εν τέλει στις 3 Μαρτίου 1992, εν συνεχεία δε στις 5 Οκτωβρίου 1993.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1993, το Εφετείο Αθηνών απέρριψε την έφεση την οποία είχε ασκήσει το Δημόσιο και όρισε το ποσό της σφειλόμενης αποζημίωσης σε 10 χάρτινες (παλαιές) δραχμές το τετραγωνικό μέτρο. Το ποσό αυτό αντιστοιχούσε στην αξία, την οποία, όπως εκτιμήθηκε, είχε το απαλλοτριωθέν οικόπεδο τον Σεπτέμβριο 1922. Το Εφετείο διευκρίνισε ότι τον Σεπτέμβριο 1922, 7,16 χάρτινες δραχμές αντιστοιχούσαν σε μια μεταλλική δραχμή, δηλαδή «μια χρυσή δραχμή της Λατινικής Ένωσης» (απόφαση υπ' αριθ. 7966/1993).

21. Στις 18 Απριλίου 1994, το Δημόσιο κατέθεσε αίτηση αναίρεσης.

22. Στις 18 Ιουνίου 1996, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την εν λόγω αίτηση και προσεπικύρωσε την απόφαση του Εφετείου, η οποία έτσι κατέστη οριστική και αμετάκλητη (απόφαση υπ' αριθ. 920/1996).

23. Στις 10 Ιανουαρίου 1997, η προσφεύγουσα, η οποία εν τω μεταξύ είχε καταστεί δικαιούχος των απαιτήσεων της μητέρας της με τις υπ' αριθ. 1222/1995 και 1225/1995 συμβολαιογραφικές πράξεις, προσέφυγε ενώπιον του Πρωτοδικείου Αθηνών προκειμένου να αναγνωρισθεί το δικαίωμά της στα 3/8 της αποζημίωσης την οποία όρισε το Εφετείο. Η προσφεύγουσα ζήτησε περαιτέρω την καταβολή της εν λόγω αποζημίωσης.

24. Εν τω μεταξύ, στο πλαίσιο άλλης υπόθεσης απαλλοτρίωσης, η οποία αφορούσε οικόπεδο το οποίο ευρίσκεται σε απόσταση 150 μέτρων από το ειγίδικο οικόπεδο, το Πρωτοδικείο Αθηνών όρισε την προσωρινή τιμή μονάδας της αποζημίωσης σε 70 000 δραχμές το τετραγωνικό μέτρο (απόφαση υπ' αριθ. 12/1997). Εν συνεχεία, το Δημόσιο απεδέχθη την τιμή αυτή και κατέβαλε την αποζημίωση στους δικαιούχους της.

25. Στις 12 Σεπτεμβρίου 1997, το Πρωτοδικείο Αθηνών αναγνώρισε την

προσφεύγουσα ως δικαιούχο των 3/8 της αποζημίωσης η οποία ορίσθηκε με την υπ' αριθ. 7966/1993 απόφαση του Εφετείου Αθηνών (απόφαση υπ' αριθ. 1783/1997). Η εν λόγω απόφαση είναι οριστική και αμετάκλητη.

26. Στις 7 Οκτωβρίου 1997, η προσφεύγουσα κοινοποίησε την εν λόγω απόφαση στο Ελληνικό Δημόσιο. Στις 10 Οκτωβρίου 1997, ζήτησε από τη Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Οικονομικών να της καταβάλει την οφειλόμενη σε αυτή αποζημίωση το συντομότερο. Αφού δεν έλαβε καμία απάντηση, επανέλαβε το αίτημά της στις 8 Ιανουαρίου και 9 Μαρτίου 1998.

27. Στις 18 Ιουνίου 1998, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εξέτασε αίτημα το οποίο του είχε υποβληθεί από τη Διεύθυνση Δημοσίων Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να απαντήσει στο ερώτημα εάν το Δημόσιο υποχρεούταν να καταβάλει στην προσφεύγουσα την αποζημίωση η οποία είχε ορισθεί από τα εσωτερικά δικαστήρια και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, ποιος ήταν ο τρόπος υπολογισμού της εν λόγω αποζημίωσης. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους απάντησε καταφατικά στο πρώτο ερώτημα. Εξ άλλου, μετά από λίαν λεπτομερή ανάλυση των εφαρμοστέων σχετικών κριτηρίων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους απεφάνθη ότι μια μεταλλική δραχμή αντιστοιχεί σε 0,32258 της αξίας του γραμμαρίου χρυσού στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

28. Στις 15 Σεπτεμβρίου 1998, η προσφεύγουσα προσέφυγε ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Παρεπνείτο ότι αρνούμενο να της καταβάλει την οφειλόμενη αποζημίωση το Ελληνικό Δημόσιο παρέβλεπε το δικαίωμά της σε πραγματική δικαστική προστασία προκειμένου περί αμφισβητήσεων σχετικών προς τα δικαιώματά της αστικής φύσης, και έθιγε το δικαίωμά της στον σεβασμό της περιουσίας της. Παρεπνείτο δε περαιτέρω για τη διάρκεια της διαδικασίας.

29. Με την από 21 Δεκεμβρίου 1998 πράξη, το Υπουργείο Οικονομικών, αφού προέβη στον υπολογισμό του ποσού της αποζημίωσης της απαλλοτρίωσης σε σημερινές δραχμές, διέταξε την απόδοση στην

προσφεύγουσα του ποσού των 461 014 975 δραχμών (περίπου 9 220 000 Φράγκα Γαλλίας).

30. Με την από 30 Μαρτίου 1999 επιστολή της, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι ήταν έτοιμη να εισπράξει το εν λόγω ποσό, επιφυλασσομένη του δικαιώματός της «να διεκδικήσει (...) ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (...) κάθε περαιτέρω ποσό για την υλική βλάβη την οποία υπέστη λόγω της μη καταβολής πλήρους αποζημίωσης απαλλοτρίωσης».

31. Στις 21 Απριλίου 1999, τα χρήματα κατατέθηκαν στον τραπεζικό λογαριασμό της προσφεύγουσας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

A. Περί της ένστασης μη τήρησης της προθεσμίας έξι μηνών

32. Κατά την Κυβέρνηση, η προσφεύγουσα δεν τήρησε την προθεσμία έξι μηνών, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 35 § 1 της Σύμβασης. Στις από 26 Μαΐου 1999 έγγραφες παρατηρήσεις της περί του παραδεκτού της προσφυγής, υποστήριξε ότι η διαδικασία ολοκληρώθηκε με την από 12 Σεπτεμβρίου 1997 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, και ότι επομένως έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών πριν τις 15 Σεπτεμβρίου 1998, ημερομηνία εισαγωγής της προσφυγής. Εν συνεχεία, στις από 25 Φεβρουαρίου 2000 συμπληρωματικές παρατηρήσεις της, η Κυβέρνηση δήλωσε ότι η οριστική εσωτερική απόφαση υπό την έννοια της Σύμβασης είναι η απόφαση η οποία εξεδόθη από το Εφετείο Αθηνών στις 10 Δεκεμβρίου 1993.

33. Η προσφεύγουσα αντικρούει τα παραπάνω και υποστηρίζει ότι η άρνηση του Δημοσίου να της καταβάλει δίκαιη αποζημίωση για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της την ώθησε να προσφύγει στα όργανα της Σύμβασης. Η προσφεύγουσα καταλήγει ότι οι αιτιάσεις της αφορούν μια συνεχιζόμενη κατάσταση, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται παρά την

καταβολή αποζημίωσης τον Απρίλιο 1999.

1. Προκειμένου περί της αιτίας που αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας

34. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η διαδικασία καθορισμού αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση του επίδικου οικοπέδου, η οποία άρχισε στις 15 Μαΐου 1928, ολοκληρώθηκε με την από 18 Ιουνίου 1996 απόφαση του Αρείου Πάγου. Μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας, επακολούθησε μια δεύτερη για την αναγνώριση της προσφεύγουσας ως δικαιούχου της οφειλόμενης αποζημίωσης, η οποία διαδικασία ολοκληρώθηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1997. Αυτές οι δύο διαδικασίες ολοκληρώθηκαν επομένως έξι και πλέον μήνες πριν τις 15 Σεπτεμβρίου 1998, ημερομηνία εισαγωγής της προσφυγής. Εάν αληθεύει ότι η εκτέλεση των ως άνω αποφάσεων έλαβε χώρα μετά την εισαγωγή της προσφυγής, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προθεσμία αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψη ως προς την εξεταζόμενη περίοδο όσον αφορά την αιτίαση η οποία αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Συνεπώς, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αιτίας αυτής.

2. Προκειμένου περί της αιτίας η οποία αφορά την άρνηση των εθνικών αρχών να καταβάλουν στην προσφεύγουσα την οφειλόμενη αποζημίωση καθώς και της αιτίας η οποία αφορά το δικαίωμα της προσφεύγουσας στον σεβασμό της περιουσίας της.

35. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, μετά την από 12 Σεπτεμβρίου 1997 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία αναγνωρίσθηκε δικαιούχος της ορισθείσας το 1993 αποζημίωσης, η προσφεύγουσα ζήτησε επανειλημμένα να της καταβληθεί η εν λόγω αποζημίωση, χωρίς αποτέλεσμα. Προσέφυγε τότε ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, παραπονούμενη ότι ήταν αδύνατο να λάβει δίκαιη αποζημίωση για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει την ύπαρξη μιας συνεχιζόμενης κατάστασης, η οποία συνδέεται με τις αιτιάσεις οι οποίες αφορούν τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας και το δικαίωμα της

προσφεύγουσας στον σεβασμό της περιουσίας της, κατά τρόπον ώστε, ως προς τούτο, να μη της αντιτάσσεται ο κανόνας των έξι μηνών. Τέλος, εάν αληθεύει ότι η αποζημίωση απαλλοτριώσεως ορίσθηκε το 1993 από το Εφετείο, είναι σαφές ότι η προσφεύγουσα δεν μπορούσε τότε να γνωρίζει μετά βεβαιότητας την ακριβή αξία στην οποία αντιστοιχούσαν 10 χάρτινες (παλαιές) δραχμές το τετραγωνικό μέτρο, αφού η μετατροπή του εν λόγω ποσού σε σημερινές δραχμές έλαβε χώρα μόλις στις 12 Δεκεμβρίου 1998. Τότε ήταν που η προσφεύγουσα έλαβε για πρώτη φορά γνώση του ποσού το οποίο της είχε επιδικασθεί. Ο κανόνας των έξι μηνών δεν έχει επομένως εφαρμογή.

Β. Περί των λοιπών προκαταρκτικών ενστάσεων της Κυβέρνησης

1. Οι ενστάσεις οι οποίες προβλήθηκαν κατά το σχετικό προς το παραδεκτό της προσφυγής στάδιο

36. Η Κυβέρνηση προβάλλει εκ νέου τις προκαταρκτικές ενστάσεις τις οποίες είχε ήδη προβάλει στις από 26 Μαΐου 1999 έγγραφες παρατηρήσεις της περί του παραδεκτού της προσφυγής.

37. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι έχει ήδη απορρίψει τις εν λόγω ενστάσεις στην από 25 Νοεμβρίου 1999 απόφασή του περί του παραδεκτού της προσφυγής. Δεν θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να προβεί δεύτερη φορά στην εξέτασή τους.

Πρέπει επομένως να απορριφθούν οι εν λόγω ενστάσεις.

2. Οι ενστάσεις οι οποίες προβλήθηκαν αφού η προσφυγή έγινε δεκτή.

38. Στις από 25 Φεβρουαρίου 2000 συμπληρωματικές παρατηρήσεις της, η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε εξαντλήσει τα εσωτερικά ένδικα μέσα, αφού δεν κατέθεσε αίτηση αναίρεσης της από 7966/1993 απόφασης του Εφετείου, η οποία όρισε την οριστική τιμή μονάδας αποζημίωσης. Εξ άλλου, η Κυβέρνηση θεώρησε ότι η προσφεύγουσα προέβαλε για πρώτη φορά την αιτίαση ως προς το ποσό της ορισθείσας αποζημίωσης στις από 20 Ιουλίου 1999 παρατηρήσεις της περί του

παραδεκτού της προσφυγής, μεταβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το αντικείμενο της προσφυγής της.

39. Η προσφεύγουσα αντικρούει τα παραπάνω και υποστηρίζει ότι η ένσταση αυτή υποβάλλεται καθυστερημένα, αφού η Κυβέρνηση θα μπορούσε να την έχει ήδη προβάλει κατά το στάδιο της εξέτασης του παραδεκτού της προσφυγής. Σε κάθε περίπτωση, δηλώνει ότι δυνάμει των συνταγματικών κειμένων και της τότε νομολογίας, η προσφυγή της δεν θα είχε περατωθεί. Η προσφεύγουσα εκτιμά επομένως ότι δεν θα πρέπει να επικριθεί επειδή δεν θέλησε να συνεχίσει μια διαδικασία, η οποία ήδη ήταν υπερβολικά μακρά, με μια προσφυγή καταδικασμένη σε αποτυχία. Πολύ περισσότερο δε που η οφειλόμενη αποζημίωση είχε ορισθεί σε 10 χάρτινες (παλαιές) δραχμές το τετραγωνικό μέτρο, και η προσφεύγουσα δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει, παρά μόνο κατά προσέγγιση, το ποσό το οποίο της είχε επιδικασθεί. Τέλος, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι αντικείμενο της προσφυγής της αποτελούσε πάντα η μη καταβολή δίκαιης αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της.

40. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι κατά το άρθρο 55 του Κανονισμού του, «εάν το εναγόμενο Συμβαλλόμενο Μέρος επιθυμεί να προβάλει ένσταση απαραδέκτου, πρέπει να πράξει τούτο, εφόσον η φύση της ένστασης και οι περιστάσεις το επιτρέπουν, στις έγγραφες ή προφορικές παρατηρήσεις περί του παραδεκτού της προσφυγής (...)». Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, δεν πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση αυτή. Συντρέχει επομένως περίπτωση εκπροθέσμου υποβολής. Περαιτέρω, το Δικαστήριο δεν δεχεται ότι η προσφεύγουσα μετάβαλε το αντικείμενο της προσφυγής της, αφού οι αιτιάσεις της πρόδηλα αναφέρονταν πάντα στην απουσία δίκαιης αποζημίωσης για την απαλλοτρίωση του οικοπέδου της. Η εν τω μεταξύ καταβολή αποζημίωσης, της οποίας το ποσό αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, αποτελεί βέβαια νέο στοιχείο, αλλά και αυτό προβάλλεται στο πλαίσιο των ίδιων αιτιάσεων.

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service de Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Translations Service, Athens

SH

Πρέπει επομένως να απορριφθεί η ένσταση αυτή.

II. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

41. Η προσφεύγουσα παραπτοείται ότι εθίγη διπλά το δικαίωμά της στον σεβασμό της περιουσίας της, λόγω, αφ' ενός, της μη καταβολής αποζημίωσης επί 75 και πλέον έτη και, αφ' ετέρου, του καθορισμού της αποζημίωσης σε ποσό σαφώς κατώτερο της σημερινής αξίας του επίδικου οικοπέδου. Επικαλείται το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, το οποίο ορίζει ότι:

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

Το άρθρο αυτό περιέχει τρεις επιμέρους κανόνες: Ο πρώτος κανόνας, ο οποίος διατυπώνεται στην πρώτη φράση του πρώτου εδαφίου και είναι γενικού χαρακτήρα, αναφέρεται στην αρχή του σεβασμού της ιδιοκτησίας. Ο δεύτερος κανόνας, ο οποίος διατυπώνεται στη δεύτερη φράση του ίδιου εδαφίου, αναφέρεται στην αποστέρηση της ιδιοκτησίας και ορίζει ότι η εν λόγω αποστέρηση υπόκειται σε ορισμένους όρους. Όσον αφορά τον τρίτο κανόνα, ο οποίος διατυπώνεται στο τρίτο εδάφιο, αναγνωρίζει στα Κράτη την εξουσία, μεταξύ άλλων, να ρυθμίζει τη χρήση των αγαθών σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον. Δεν πρόκειται ωστόσο για κανόνες άσχετους μεταξύ τους. Ο δεύτερος και τρίτος κανόνες αναφέρονται σε συγκεκριμένα παραδείγματα προσβολής της περιουσίας. Κατά συνέπεια, πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα της αρχής η οποία θεσμοθετείται από τον πρώτο κανόνα.

A. Περί της ύπαρξης ανάμιξης στο δικαίωμα ιδιοκτησίας

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service de Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Translations Service, Athens

✱

42. Οι διάδικοι δεν αμφισβητούν το γεγονός ότι υπήρξε ανάμιξη στο δικαίωμα της προσφεύγουσας στον σεβασμό της περιουσίας της, η οποία αναλύεται σε «αποστέρηση» ιδιοκτησίας υπό την έννοια της δεύτερης φράσης του πρώτου εδαφίου του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο πρέπει να διερευνήσει εάν η καταγγελλόμενη ανάμιξη δικαιολογείται υπό το πρίσμα της διάταξης αυτής.

Β. «Προβλεπομένους υπό του νόμο»

43. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου απαιτεί, προπαντός και κυρίως, να είναι νόμιμη η ανάμιξη της δημόσιας αρχής στην απόλαυση του δικαιώματος στον σεβασμό της περιουσίας: η δεύτερη φράση του πρώτου εδαφίου του άρθρου αυτού επιτρέπει την αποστέρηση της ιδιοκτησίας μόνον «υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου όρους» και το δεύτερο εδάφιο αναγνωρίζει στα Κράτη το δικαίωμα να ρυθμίζουν τη χρήση των αγαθών θέτοντας σε ισχύ «νόμους». Επίσης, η υπεροχή του δικαίου, μία από τις θεμελιώδεις αρχές μιας δημοκρατικής κοινωνίας, είναι έννοια σύμφυτη με το σύνολο των άρθρων της Σύμβασης (απόφαση Amuur κατά της Γαλλίας από 25 Ιουνίου 1996, Συλλογή Δικαστικών Αποφάσεων 1996-III, σελ. 850-851, § 50).

44. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η επίδικη απαλλοτρίωση βασιζόταν στην από 14 Φεβρουαρίου πράξη της Κυβέρνησης, η οποία απόφαση, στο πλαίσιο της στέγασης των προσφύγων σε πόλεις, επέτρεπε την απαλλοτρίωση οικοπέδων και την κατοχή τους πριν καν καταβληθεί αποζημίωση στους ιδιοκτήτες. Η πράξη αυτή κυρώθηκε αργότερα με συνταγματική απόφαση, όπως περιέχεται και στο Σύνταγμα του 1927. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επομένως ότι είχε πληρωθεί ο όρος της νομιμότητας.

Γ. «Δια λόγους δημοσίας ωφελείας»

45. Το Δικαστήριο πρέπει στο σημείο αυτό να διερευνήσει εάν η εν λόγω αποστέρηση της ιδιοκτησίας είχε νόμιμο σκοπό, εάν δηλαδή υπήρχε «λόγος δημοσίας ωφελείας» υπό την έννοια του δεύτερου κανόνα τον οποίο περιέχει

το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.

46. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, χάρις στην άμεση γνώση της κοινωνίας τους και των αναγκών της, οι εθνικές αρχές είναι σε θέση να μπορούν καλύτερα από τον διεθνή δικαστή να προσδιορίζουν τι είναι «δημόσια ωφέλεια». Στον μηχανισμό προστασίας, τον οποίο δημιούργησε η Σύμβαση, οι δημόσιες αρχές καλούνται επομένως να αποφανθούν πρώτες περί της ύπαρξης προβλήματος κοινής ωφέλειας, το οποίο δικαιολογεί αποστέρηση της ιδιοκτησίας. Κατ' ακολουθία, απολαμβάνουν εδώ ενός περιθωρίου εκτίμησης, όπως και σε άλλους τομείς στους οποίους εκτείνονται οι εγγυήσεις της Σύμβασης.

Επίσης, η έννοια της «δημόσιας ωφέλειας» είναι εκ φύσεως ευρεία. Ειδικότερα, η απόφαση περί υιοθέτησης νόμων οι οποίοι επιτρέπουν την αποστέρηση της ιδιοκτησίας, συνεπάγεται συνήθως την εξέταση πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών θεμάτων. Εκτιμώντας ότι είναι φυσιολογικό να διαθέτει ο νομοθέτης διακριτική ευχέρεια προκειμένου να ασκεί οικονομική και κοινωνική πολιτική, το Δικαστήριο σέβεται τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται τις επιταγές της «δημόσιας ωφέλειας», εκτός εάν αποδειχθεί ότι η κρίση του στερείται ορθολογικής βάσης (απόφαση James και λοιποί κατά του Ηνωμένου Βασιλείου από 21 Φεβρουαρίου 1986, série A n° 98, σελ. 32, § 46).

47. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους το γεγονός ότι η επίμαχη απαλλοτρίωση είχε ως σκοπό τη στέγαση των προσφύγων της Μικράς Ασίας μετά την υποχρεωτική ανταλλαγή των πληθυσμών, η οποία προβλέφθηκε από τη Συνθήκη της Λοζάννης του 1923. Την εποχή εκείνη, το ζήτημα της υποδοχής των προσφύγων αποτελούσε μείζον θέμα σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο. Το Δικαστήριο εκτιμά επομένως ότι ο σκοπός του επίδικου μέτρου ήταν νόμιμος.

Δ. Αναλογία της ανάμιξης

48. Ένα μέτρο το οποίο προβλέπει ανάμιξη στο δικαίωμα στον σεβασμό

της περιουσίας, πρέπει να επιτυγχάνει τη χρυσή τομή ανάμεσα στις επιταγές της κοινής ωφέλειας της κοινότητας και στις επιταγές της προστασίας των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων (βλέπε, μεταξύ άλλων, την απόφαση Spangenberg και Lohngroth κατά της Σουηδίας από 23 Σεπτεμβρίου 1982, série A n° 52, σελ. 26, § 69). Το ενδιαφέρον όσον αφορά την επίτευξη αυτής της χρυσής τομής, αντικατοπτρίζεται στη δομή ολόκληρου του άρθρου 1, επομένως και στη δεύτερη φράση, της οποίας η ανάγνωση πρέπει να γίνεται υπό το πρίσμα της αρχής η οποία έχει θεσμοθετηθεί από την πρώτη. Ειδικότερα, πρέπει να υπάρχει λογική αναλογική σχέση ανάμεσα στα μέσα τα οποία χρησιμοποιούνται και στον σκοπό τον οποίο επιδιώκει κάθε μέτρο το οποίο στερεί ένα πρόσωπο της ιδιοκτησίας του (απόφαση Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά του Βελγίου από 20 Νοεμβρίου 1995, série A n° 332, σελ. 23, § 38).

Για να προσδιορισθεί εάν το επίδικο μέτρο σέβεται την επιθυμητή χρυσή τομή και, ειδικότερα, εάν δεν επιβάλλει στους προσφεύγοντες δυσανάλογο βάρος, πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ο τρόπος αποζημίωσης ο οποίος προβλέπεται από την εσωτερική νομοθεσία. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι χωρίς την καταβολή ποσού ευλόγως αναλόγου της αξίας του περιουσιακού στοιχείου, η αποστέρηση ιδιοκτησίας συνιστά συνήθως υπερβολική προσβολή, και πλήρης έλλειψη αποζημίωσης θα ήταν δυνατό να δικαιολογηθεί στο πλαίσιο του άρθρου 1 μόνον υπό εξαιρετικές συνθήκες (απόφαση Ιερές Μονές κατά της Ελλάδος από 9 Δεκεμβρίου 1994, série A n° 301-A, σελ. 35, § 71).

49. Όσον αφορά την παρούσα υπόθεση, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η αποζημίωση ορίσθηκε βάσει της αξίας την οποία, όπως εκτιμάται, είχε το οικόπεδο τον Σεπτέμβριο 1922. Ωστόσο, ο περιορισμός της αποζημίωσης στην αξία την οποία είχε η ιδιοκτησία της το 1922, χωρίς να ληφθεί υπ' όψη η υπερβολική και μη εύλογη διάρκεια της διαδικασίας καθορισμού της αποζημίωσης, συνιστά, κατά την προσφεύγουσα, αυθαίρετη ανάμιξη στο

δικαιώμά της στον σεβασμό της περιουσίας της. Πολύ περισσότερο δε που το ορισθέν ποσό αντιστοιχεί μόνο στο 1,53% της σημερινής αξίας του απαλλοτριωθέντος οικοπέδου. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η προσφεύγουσα επικαλείται την από 14 Ιανουαρίου 1997 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία όρισε την τιμή μονάδας αποζημίωσης - για την απαλλοτρίωση οικοπέδου το οποίο απέχει 150 μέτρα από το επίδικο οικοπέδο - σε 70 000 δραχμές το τετραγωνικό μέτρο.

50. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι, λαμβανομένης υπ' όψη του περιθωρίου εκτίμησης το οποίο παρέχει το άρθρο αυτό στις εθνικές αρχές, η αποζημίωση η οποία ορίσθηκε από τα εσωτερικά δικαστήρια - και τούτο, μετά το πέρας διαδικασίας αντιμωλία διαδίκων, κατά την οποία η προσφεύγουσα μπόρεσε να παρουσιάσει όλα τα επιχειρήματά της - ήταν εύλογα ανάλογη της αξίας των απαλλοτριωθέντων περιουσιακών στοιχείων.

51. Το Δικαστήριο δεν θεωρεί ότι έχει κληθεί να αποφανθεί επί ποιας βάσης τα εθνικά δικαστήρια θα έπρεπε να ορίσουν το ποσό της αποζημίωσης. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν είναι δυνατό να υποκαταστήσει τα ελληνικά δικαστήρια και να καθορίσει το έτος το οποίο θα έπρεπε να ληφθεί υπ' όψη για να εκτιμηθεί η αξία του απαλλοτριωθέντος οικοπέδου και να ορισθούν τα συνεπαγόμενα οφειλόμενα ποσά. Εντούτοις, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι κατά τον υπολογισμό της εν λόγω αποζημίωσης, το Εφετείο δεν έλαβε καθόλου υπ' όψη την υπερβολική διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας. Στην προσφεύγουσα δεν κατεβλήθη κανένα ποσό για την υλική ή ηθική βλάβη την οποία υπέστη, η ίδια και η οικογένειά της, λόγω της αποστέρησης χωρίς αποζημίωση της ιδιοκτησίας τους επί 70 συναπτά έτη, ούτε καν ένα ποσό για τους νόμιμους τόκους. Επίσης, αν και η καταβολή της εν λόγω αποζημίωσης έλαβε χώρα πέντε και πλέον έτη μετά τον καθορισμό της από το Εφετείο, η προσφεύγουσα δεν εισέπραξε κανένα επιπλέον ποσό για τους νόμιμους τόκους (βλέπε *mutatis mutandis* την απόφαση Ελληνικά Διυλιστήρια Stran και Στρατής Ανδρεάδης κατά της Ελλάδος από 9 Δεκεμβρίου 1994, série A n° 301

-B, σελ. 90, § 82).

52. Το Δικαστήριο κρίνει κατ' ακολουθία ότι το γεγονός ότι οι εθνικές αρχές δεν υπολόγισαν ένα χρονικό διάστημα άνω των 75 ετών από της απαλλοτρίωσης του επίδικου οικοπέδου κατά τον καθορισμό και την καταβολή της οφειλόμενης στην προσφεύγουσα αποζημίωση, ανατρέπει, σε βάρος της προσφεύγουσας, τη δίκαιη ισορροπία η οποία πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στην προστασία της ιδιοκτησίας και στις επιταγές της κοινωνικής ωφέλειας.

III. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

53. Η προσφεύγουσα παραπονείται ότι με την άρνησή του, η οποία της αντιτάχθηκε επί πολλά έτη από το Ελληνικό Δημόσιο, να ορισθεί και να της καταβληθεί η οφειλόμενη για την απαλλοτρίωση αποζημίωση, παρέβλεψε το Ελληνικό Δημόσιο το δικαίωμά της σε πραγματική δικαστική προστασία όσον αφορά τις αμφισβητήσεις επί των δικαιωμάτων της αστικής φύσης. Επικαλείται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει ότι:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δίκαιως (...), υπό δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του αστικής φύσεως (...)

54. Έχον υπ' όψη τη διαπίστωση παραβίασης όσον αφορά το δικαίωμα της προσφεύγουσας στον σεβασμό της περιουσίας της (παράγραφος 52 ανωτέρω), το Δικαστήριο δεν κρίνει ότι είναι απαραίτητο να εξετάσει τον ισχυρισμό περί μη τήρησης του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

IV. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

55. Κατά το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνέπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο

αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

56. Για υλική ζημία, η προσφεύγουσα ζητά είτε ποσό ύψους 30 034 218 750 δραχμών (το οποίο αντιστοιχεί στα 3/8 της σημερινής αξίας του επίδικου οικοπέδου), από το οποίο ποσό θα πρέπει να αφαιρεθεί η αποζημίωση η οποία ήδη της κατεβλήθη τον Απρίλιο 1999, είτε, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι το ποσό το οποίο κατεβλήθη τον Απρίλιο 1999 αντιστοιχεί στην αξία του επίδικου οικοπέδου, ποσό ύψους 4 380 412 004 δραχμών (το οποίο αντιστοιχεί στην απώλεια των εισοδημάτων την οποία υπέστη από της απαλλοτρίωσης του οικοπέδου το 1923 μέχρι της κατάθεσης της προσφυγής ενώπιον των οργάνων της Σύμβασης το 1998). Η προσφεύγουσα ζητά εξ άλλου 150 000 000 δραχμές για ηθική βλάβη. Τέλος, ζητά 7 700 000 δραχμές για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και των οργάνων της Σύμβασης.

57. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, εάν και στο μέτρο που το Δικαστήριο διαπιστώσει παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, πρέπει να παράσχει στους διαδίκους τη δυνατότητα να υποβάλουν συμπληρωματικές παρατηρήσεις περί του ζητήματος της δίκαιης ικανοποίησης.

58. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 41 δεν είναι ώριμο. Κατ' ακολουθία, επιφυλάσσεται να αποφανθεί επ' αυτού και θα ορίσει την περαιτέρω διαδικασία λαμβάνοντας υπ' όψη το ενδεχόμενο να καταλήξουν η Κυβέρνηση και οι προσφεύγοντες σε συμφωνία (άρθρο 75 § 1 του Κανονισμού).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κρίνει* ότι δεν δύναται να δικάσει επί της ουσίας την αίτηση η οποία αναφέρεται στο άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας.
2. *Απορρίπτει* τις λοιπές προκαταρκτικές ενστάσεις της Κυβέρνησης.
3. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου.
4. Κρίνει ότι δεν επιβάλλεται να διερευνηθεί η αίτηση της προσφεύγουσας

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα.

Service de Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellenique, Athènes.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Translations Service, Athens.

✱

η οποία αναφέρεται στο άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης όσον αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας.

5. Κρίνει ότι το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 41 της Σύμβασης δεν είναι ώριμο. Κατ' ακολουθία,

α) επιφυλάσσεται να αποφανθεί επ' αυτού εξ ολοκλήρου,

β) καλεί την Κυβέρνηση και την προσφεύγουσα να του υποβάλουν εγγράφως, εντός έξι μηνών, τις παρατηρήσεις τους περί του θέματος και, ειδικότερα, να του γνωστοποιήσουν κάθε συμφωνία, στην οποία ενδεχομένως θα κατέληγαν,

γ) επιφυλάσσεται να αποφανθεί κατά τη διάρκεια μεταγενέστερης διαδικασίας και αναθέτει στον Πρόεδρο του Τμήματος να την προσδιορίσει χρέως τυχούσης.

Έγινε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως την 1^η Μαρτίου 2001 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

[υπογραφή]

Erik FRIBERGH

Γραμματέας

[υπογραφή]

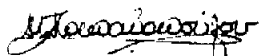
Andras BAKA

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 23/03/2001.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

MARIA Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ